

СОВЕТ
БОЛЬШЕПОДБЕРЕЗИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
КАЙБИЦКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
КАЙБЫЧ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
ОЛЫ ПОДБЕРЕЗЬЕ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

15.03.2022

Олы Подберезье ав.

КАРАР

№ 28

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районның
«Олы Подберезье авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге
Уставына үзгәрешләр керту турында

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Советының 2018 елның 01 октябрендәге 13 каары белән кабул ителгән «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районның Олы Подберезье авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставын «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга туры китерү максатларында Кайбыч муниципаль районы Олы Подберезье авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

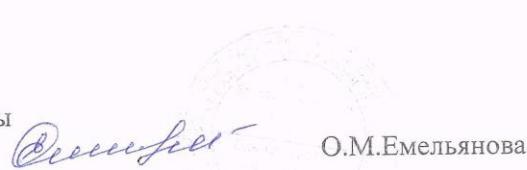
1. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районның « Олы Подберезье авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына күшымта нигезендә үзгәрешләр кертергә.

2. Элеге каарны законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алу очен жибәрергә.

3. Элеге каарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында hәм <http://bperez-kaybici.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Кайбыч муниципаль районы Олы Подберезье авыл жирлегенең рәсми сайтында бастырырга.

4. Элеге каарның үтәлешен контролъдә тотуны үз ёстемә алам.

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Совет Рәисе,
Олы Подберезье авыл жирлеге Башлыгы

О.М.Емельянова

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Советының 2022 елның 15.03
Олы Подберезье авыл жирлеге
28 номерлы каарына
кушымта

**Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районнының «Олы
Подберезье авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр**

1. 1 статьяда «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районнының Олы Подберезье авыл жирлеге» сүzlәрен «Олы Подберезье Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районнының «авыл жирлеге» сүzlәренә алмаштырырга.

2. 2 статьяның 3 өлеши түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлек чикләре «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы» муниципаль берәмлекенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 25-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән.

3. 5 статьяда:

1 өлешиңең 9 пунктындагы беренче абзацын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау, төзекләндерү өлкәсендә редметы булып Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэммин иту таләпләрен үтәү торган муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, Жирлек территориясен күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә төзекләндерүне оештыру, шулай ук жирлекнең торак пунктлары чикләрендә урнашкан аеруча саклана торган табигать территорияләреннән, урманнардан файдалануны, саклауны оештыру тора;»;

1 өлешиңең 9 пунктындагы унтугызынчы абзацын үз көчен югалткан дип танырга;

6 статьяның 1 өлеши түбәндәгө эчтәлекле 16 һәм 17 пунктлар өстәргә:

«16) участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гайлә әгъзаларына хезмәткәр күрсәтелгән вазыйфаны биләгән вакытка торак урыны бири;

17) алкоголь, наркотик яисә башка токсик исереклек халәтендәге затларга ярдәм күрсәту чараларын гамәлгә ашыру.».

5. 16 статьяда:

9 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 7 пункт өстәргә:

«7) инициатив проект түрүнде фикер алышу һәм аны хуплау түрүндагы мәсъәлә буенча карап кабул итү.»;

түбәндәге эчтәлекле 10.1 өлеш өстәргә:

«10.1. Территориаль ижтимагый үзидарә органнары проект инициаторлары буларак инициатив проектны тәкъдим итә ала.».

19 статьяның 10 һәм 11 өлешләрен түбәндәге редакциядә бәяп итәргә:

«10. Гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе Жирлек уставы һәм (яисә) норматив хокукий актлары белән билгеләнә һәм Жирлек Советының халыкка алдан хәбәр итү, гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны түрүнде Жирлек халкына алдан хәбәр итү, муниципаль хокукий акт проекты белән алдан ук таныштыру, шул исәптән аны урнаштыру юлы белән «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация чөлтәрендә Жирлек рәсми сайтында (алга таба - рәсми сайт) урнаштыру, Жирлектә яшәүчеләрнең муниципаль хокукий акт проекты буенча фикер алышуга чыгарылган искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен, шул исәптән рәсми сайт ярдәмендә, халык тыңлауларында катнашуны, гавами тыңлауларның (гавами тыңлауларның) нәтиҗәләрен бастырып чыгаруны, шул исәптән аларны гавами тыңлауларның нәтиҗәләрен бастырып чыгаруны, шул исәптән, кабул ителгән карапларны, шул исәптән рәсми сайтта, аларны урнаштыру юлы белән, аларны рәсми сайтта бастыруны тәэммин итә торган башка чараларны күздә тотарга тиеш.

Жирлек Уставы һәм (яисә) Жирлек Советы норматив хокукий актлары белән, әлеге өлешнен беренче абзацында курсәтелгән материалларны һәм рәмәгълуматны урнаштыру, Жирлектә яшәүчеләрнең муниципаль хокукий акт проекты буенча үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен тапшыру мөмкинлеген тәэммин итү, шулай ук Жирлек халкының гавами тыңлауларда катнашуы өчен, рәсми сайтынң мондый максатлары өчен мәжбүри файдалану түрүндагы таләпләрне үтәп, әлеге статьяның максатлары өчен файдалану тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълумат системасы файдаланылырга мөмкин, дип билгеләнергә мөмкин.

11. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре проектларына, территорияне планлаштыру проектларына, территорияне ызанлау кагыйдәләренә, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләренә, проектларына курсәтелгән расланган документларның берсенә, жир кишәрлекеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның рөхсәт ителгән төренә, рөхсәт бирү түрүндагы карапларның проектларына, капитал төзелеш объектларын төзүнен, реконструкцияләүнен ин чик параметрларыннан тайпулага рөхсәт бирү түрүндагы карапларның проектларына, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен һәм объектларны капитал төзелеш объектларыннан башка төргә үзгәртү мәсъәләләре буенча, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш баруның расланган кагыйдәләре булмаганды гавами тыңлаулар яисә ижтимагый

фикер алышулар шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнар нигезендә үткәрелә.»;

7. 20 статьяда:

1 өлештә «һәм жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары,» сүзләреннән соң «инициатив проектларны керту һәм аларны карау мәсьәләләре буенча фикер алышу,» сүзләрен өстәргә;

2 өлешкә түбәндәгә эчтәлекле абзац өстәргә:

«Инициатив проектлар керту һәм аларны карау мәсьәләләре буенча гражданнар жыельышында уналты яшькә житкән тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы. Инициатив проектларны керту мәсьәләләрен карау һәм тикшерү максатларында гражданнар жыельышын билгеләү һәм уздыру тәртибе Дәүләт Советы карары белән билгеләнә.».

8. 22 статьяда:

2 өлештә «торак пунктта яшәүчеләрнең» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясенең өлешләре)» сүзләрен өстәргә;

3 өлешкә түбәндәгә эчтәлекле 5 пункт өстәргә:

«5) торак пункт территорииясенең әлеге өлешендә гражданнарның үзара салым акчаларын керту һәм куллану мәсьәләсе буенча жирлек составына керә торган торак пункт территорииясе өлешендә Татарстан Республикасы законы нигезендә.»;

4 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«4. Гражданнар жыены жирлек башлыгы йә сайлау хокукуна ия, кимендә 10 кеше яши торган торак пунктта яшәүчеләр төркеме инициативасы белән чакырылырга мөмкин.

Әлеге статьяның 3 өлешендәге 5 пунктында каралган гражданнар жыены, 10 кешедән дә ким булмаган санда торак пункт территорииясенең тиешле өлешендә яшәүче кешеләр төркеме инициативасы белән, Жирлек Советы тарафыннан чакырылырга мөмкин.

Гражданнарның үзара салым акчаларын керту һәм алардан файдалану мәсьәләсе буенча гражданнар жыены үткәрелегә мөмкин булган Кайбыч муниципаль районаны чикләрендә халык Жирлек составына керүче торак пункт территорииясенең бер өлешенең чикләрен билгеләү критерийлары Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.»;

9. 23 статьяда:

2 өлешкә түбәндәгә эчтәлекле жөмлә өстәргә:

«Инициатив проектка ярдәм итү турында гражданнарның фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча гражданнардан сораштыруда жирлек халкы яисә аның өлеше

катнашырга хокуклы, аларда уналты яшкә житкән инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.»;

3 өлешкә түбәндәге эчтәлекле 3 пункт өстәргә:

«3) жирлектә яшәүчеләрнең яисә аның өлешендә яшәүчеләрнең, аларда уналты яшкә житкән инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә, - шуны инициатив проектка ярдәм иту турында гражданнарың фикерен ачыклау өчен.»;

5 өлештә:

беренче абзасны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"Гражданнардан сорашып белешүне билгеләү турындағы карар Жирлек Советы тарафыннан кабул ителә. Гражданнардан сорашып белешү уздыру өчен жирлекнән рәсми сайты «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә кулланылырыга мөмкин. Гражданнардан сорашып белешүне билгеләү турында Жирлек Советы карарында түбәндәгеләр билгеләнә:»;

түбәндәге эчтәлектәге 6 пунктыны өстәргә:

«6) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә халыкның рәсми сайтыннан файдаланып сораштыру үткәрелгән очракта, сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе: <http://bperez-kaybici.tatarstan.ru> веб-адрес буенча »;

7 өлешнәң 1 пунктында «яисә Жирлек халкы» сүзләрен өстәргә.

10. түбәндәге эчтәлекле 26.1 статья өстәргә:

«26.1 статья. Инициатив проектлар

1. Жирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру максатларында жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына хәл иту хокукуы бирелгән башка мәсьәләләрне хәл иту буенча инициатив проект көртөлөргә мөмкин. Инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган жирлек территориясенең бер өлешен билгеләү тәртибе Жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Инициатив проектны көртү инициативасы белән уналты яшкә житкән һәм жирлек территориясендә яшәүче кимендә ун граждан, территориаль ижтимагый үзидарә органнары, авыл торак пункты старостасы (алга таба - проект инициаторлары) инициатив төркем чыгыш ясарга хокуклы. Инициатив төркемнәң минималь саны Жирлек Советының норматив хокукый акты белән киметелөргә мөмкин. Жирлек Советының норматив хокукый акты нигезендә проект инициаторы булу хокукуы шулай ук жирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы башка затларга да бирелөргә мөмкин.

3. Инициатив проектта түбәндәге белешмәләр булырга тиеш:

1) Жирлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирлау;

2) курсәтелгән проблеманы хәл иту буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтиҗәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашырууга кирәклө чыгымнарны алдан исәпләү;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

7) инициатив түләүләрнең планлаштырылган күләменнән тыш, әлеге акчаларны инициатив проектны гамәлгә ашыруга куллану қуздә тотылган очракта, жирле бюджет акчалары күләменә курсәту;

8) Жирлек территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешенә Жирлек Советы каарында билгеләнгән тәртип нигезендә курсәтелү;

9) Жирлек Советы каарында караплан башка белешмәләр.

4. Жирлек Башкарма комитетына кертелгәнче инициатива проекты гражданнар жыенында, жыелышында яисә конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында яисә конференциясендә, инициатив проект турында фикер алышу, жирлектә яшәүчеләрнең яисә аның өлешенә мәнфәгатьләренә туры килүен билгеләү, инициатив проектны гамәлгә ашыруның максатчанлыгын билгеләү, шулай ук инициатив проектны хуплау турында гражданнарның жыены, жыелышы яисә конференциясе тарафыннан каар кабул итү максатларында карапырга тиеш. Шул ук вакытта бер жыенда, бер жыелышта яки гражданнарның бер конференциясендә берничә инициативалы проект карапырга мөмкин.

Жирлек Советы каары белән шулай ук гражданнардан сорашып белешү, имзалар жыю юлы белән инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклау мөмкинлеге карала ала.

Инициатив проектны гамәлгә керткәндә проектның инициаторлары Жирлек Башкарма комитетына гражданнарның жыены, жыелышы яисә конференциясе беркетмәсен, гражданнарның сораштыру нәтиҗәләрен һәм (яисә) гражданнарның инициатив проектка Жирлек халкы яисә аның өлеше тарафыннан ярдәм күрсәтүне раслый торган имза кәгазъләрен теркиләр.

5. Инициатив проектны Башкарма комитетка керту турындагы мәгълүмат Жирлек жирлегенең рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә инициатив проект жирле администрациягә кертелгән көннән алып өч эш көне эчендә бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш һәм әлеге статьяның З өлешендә күрсәтелгән белешмәләрне, шулай ук проектның инициаторлары турында булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар үзләренең кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен тәкъдим итү мөмкинлеге турында, аларны тәкъдим итү срокын күрсәтеп, башкарма комитетка хәбәр ителә. Узләренең искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен уналты яшькә житкән Жирлек халкы жибәрергә хокуклы. Күрсәтелгән мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълүмат Кайбыч муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла.

Авыл торак пункттында күрсәтелгән мәгълүмат авыл торак пункттының старостасы гражданнарына житкерелергә мөмкин.

6. Инициатив проект Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан аны керткән көннән алып 30 көн эчендә һичшикsez карапырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең

Башкарма комитеты инициатив проектны карау нәтижәләре буенча түбәндәге каарларның берсен кабул итә:

1) инициатив проектны хупларга һәм аның өстендә эшне жирле бюджет түрүндагы каар белән каарлган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә жирле бюджет проектын төзу һәм карау тәртибенә (жирле бюджет түрүндагы каарга үзгәрешләр керту) ярашлы максатларга һәм (яисә) тиешле максатларга һәм (яисә) тәртиптә дәвам итәргә;

2) инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кире кайтарырга.

7. Жирлек Башкарма комитеты түбәндәге очракларның берсендә инициатив проектны хуплаудан баш тарту түрүнда каар кабул итә:

1) инициатив проектны кертүнең һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектның Россия Федерациясенең федераль законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары таләпләренә, Жирлек уставына туры кilmәve;

3) жирле үзидарә органнарының кирәkle вәкаләтләре һәм хокуклары булмаганлыктан, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) инициатив түләуләре барлыкка кilmәgәn инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәkle ҹаралар күләмендә жирле бюджет акчалары булмау;

5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижәлерәк хәл иту мөмкинлеге булу;

6) инициатив проектны конкурс сайлавын узмаган дип тану.

8. Жирлекнең башкарма комитеты, әлеге статьяның 7 өлешендәге 5 пунктында каарлган очракта проект инициаторларына бергәләп инициатив проектны эшләп бетерергә тәкъдим итәргә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы яисә дәүләт органы карамагына аларның компетенцияләре нигезендә тәкъдим итәргә хокуклы.

9. Инициатив проектларны күрсәту, керту, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үtkәru тәртибе Жирлек Советы (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданнар җыены) тарафыннан билгеләнә.

10. Россия Федерациясе субъекты бюджетыннан бюджетара трансферлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен чыгарыла торган инициатив проектларга карата, инициатив проектларда булырга тиешле белешмәләр составына карата таләпләр, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларны хуплаудан баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийлары закон һәм (яисә) Россия Федерациясе субъектының башка норматив хокукый акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта әлеге статьяның 3, 6, 7, 8, 9, 11 һәм 12 өлешләрендә таләпләр кулланылмый.

11. Муниципаль берәмлекнең Башкарма комитетына берничә инициатив проект кертелгән очракта, шул исәптән эчтәлеге буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвиirlap, жирлекнең башкарма комитеты конкурс нигезендә сайлап алуны оештыра һәм бу хакта проектның инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткөрү коллегиаль органга (комиссиягә) йөклөнә, аны формалаштыру һәм аларның эшчәнлеге Жирлек Советы карары белән билгеләнә. Коллегия органның (комиссиянен) составы Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан төзелә. Мондай чакта коллегиаль орган (комиссия) әгъзаларының гомуми санының яртысы Жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкилләренә конкурс нигезендә сайлап алуны уздырганда коллегиаль орган (комиссия) тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин ителергә тиеш.

13. Проект инициаторлары, Жирлек территориясендә яшәүче гражданнар жыны, жыельшы яисә конференциясе тарафыннан вәкаләтләр бирелгән башка гражданнар, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган башка затлар инициатив проектны Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган рәвешләрдә гамәлгә ашыруны җәмәгать контролендә тотарга хокуклы.

14. Инициатив проектны Поселения Башкарма комитеты тарафыннан карау турында, инициатив проектны гамәлгә ашыруның барышы турында, шул исәптән акчаларны куллану турында, аны гамәлгә ашыруды кызыксынузы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында мәгълumat «Интернет» мәгълumat-телекоммуникация чөлтәрендәге Поселение рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары турында Поселения Башкарма комитетының хисабы Инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән соң 30 календарь көн эчендә «Интернет» мәгълumat-телекоммуникация чөлтәрендәге Жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Күрсәтелгән мәгълumatны «Интернет» мәгълumat-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълumat Кайбыч муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пунктинда күрсәтелгән мәгълumat авыл торак пунктының старостасы гражданнарына житкерелергә мөмкин.».

40 статьяның 1 өлешендәге 7 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«7) Россия Федерациясе гражданлыгы йә чит ил гражданлыгы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланган булырга хокуклы, чит дәүләт гражданлыгы булу яисә яшәү хокуки яисә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә Россия Федерациясе гражданы йә чит ил гражданы территориясендә дайими яшәү хокукин раслаучы бүтән документ яисә чит ил гражданы булу хокуки, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә башкача каралмаган булса, жирле үзидарә органнарына сайланган булырга хокуклы;».

46 статьяның 1 өлешендәге 9 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«9) Россия Федерациисе гражданлыгы йэ чит ил гражданлыгы - Россия Федерациисе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланган булырга хокуклы, чит дәүләт гражданлыгы булу яисә яшәү хокукы яисә Россия Федерациисе халыкара шартнамәсе нигезендә Россия Федерациисе гражданы йэ чит ил гражданы территориясендә дайми яшәү хокукын раслаучы бүтән документ яисә, әгәр Россия Федерациисенең халыкара шартнамәсендә башкача каралмаган булса, жирле үзидарә органнарына сайланган булырга хокуклы чит ил гражданы;

13. 49 статьяда:

1 өлешиңең 6 пункттындагы өченче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслый, төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыра, аның предметы булып Жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэмим итү таләпләрен үтәү тора, Жирлек территориясен күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә төзекләндерүне оештыра, шулай ук торак пунктлары чикләрендә урнашкан шәһәр урманнарыннан, аеруча саклана торган табиғат территорияләреннән файдалануны, саклауны, аларны торғызуны оештыра;»;

1 өлешиңең 6 пункттындагы егерменче абзацын үз кочен югалткан дип танырга;

2 өлешкә түбәндәге эчтәлекле уналтынчы һәм унжиденче абзацлар өстәргә:

«участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гайлә әгъзаларына хезмәткәр күрсәтелгән вазыйфаны биләгән вакытка торак урыны бири;

алкоголь, наркотик яисә башка токсик исереклек халәтендәге затларга ярдәм күрсәту чараларын гамәлгә ашыру.»;

3 өлешиңе түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлекнен башкарма комитеты муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган булып тора.

Муниципаль контроль өлкәсендә Жирлек Башкарма комитеты вәкаләтләренә керә:

1) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда дәүләт контроле (кузәтчелеге), муниципаль контроль өлкәсендә бердәм дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу;

2) Жирлек территориясендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру;

3) «Россия Федерациисендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федеरаль закон һәм башка федераль законнар нигезендә башка вәкаләтләр.

Муниципаль контроль төрлөрен оештыру һәм гамәлгә ашыру «Россия Федерациясендә дәүлэт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән жайга салына.»;

51 статьяның 6 өлешенә түбәндәгә эчтәлекле 4.1 пункт өстәргә:

«4.1) авыл торак пунктында яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча инициатив проект керту инициативасы белән чыгарга хокуклы;».

15. түбәндәгә эчтәлекле 56.1 статья өстәргә:

«56.1 статья. Инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс яғыннан һәм башкача тәэмин итү

1. Әлеге Уставның 26.1 статьясында каралган инициативалы проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү чыганагы булып, жирлек бюджеты турында карап белән каралган инициатив проектларны гамәлгә ашыруга, шул исәптән Жирлекнең тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында бирелгән Россия Федерациясе субъекты бюджетыннан инициатив түләүләр һәм (яисә) бюджетара трансферлар күләмнәрен исәпкә алыш, төзелә торган бюджет ассигнованиеләре тора.

2. Инициатив түләүләр дигәндә, конкрет инициативалы проектларны гамәлгә ашыру максатларында Россия Федерациясе законнары нигезендә ирекле нигездә түләнә торган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирле бюджетка күчерелә торган гражданнарның, индивидуаль эшкуарларның һәм төзелгән юридик затларның акчалары аклашыла.

3. Инициатив проект гамәлгә ашырылмаган очракта, инициатив түләүләр аларны жирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары буенча инициатив проектны гамәлгә ашыру максатларында файдаланылмаган инициатив түләүләрнең калган өлеше барлыкка килгән очракта, курсәтелгән түләүләр аларны жирле бюджетка күчергән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш.

Жирле бюджетка күчерелгән затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиешле инициатив түләүләр суммаларын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе Жирлек Советы каары (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи гражданнар жыены каары) белән билгеләнә.

4. Инициатив проектларны гамәлгә ашыру шулай ук кызыксынган затларның ихтыярый мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашу рәвешендә дә тәэмин ителергә мөмкин.».

16. 71 статьяның 9 өлешенә түбәндәгә эчтәлекле бишенче абзац өстәргә:

«- хокукый акт текстын Россия Юстиция министрлыгы порталында урнаштыру «Россия Федерациясендә норматив хокукый актлар» (<http://право-министрство.рф>).(<http://право-минюст.ру>, <http://право-министрство.рф>).»

17. 79 статьяда:

3 өлешне үз көчен югалткан дип танырга;

7 өлеш:

түбәндәгә эчтәлекле яңа оченче абзац өстәргә:

«Россия Федерациясенең милли үсеше максатларын билгеләүче документлар һәм гавами хакимият органнары эшчәнлегенең аларга ирешүе буенча юнәлешләре;»;

оченче - жиденче абзацларны дүртенче - сигезенче абзацлар дип санарга;

9 өлешне түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

«9. Жирлек бюджеты турынданың карап белән түбәндәгеләр раслана:

- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.1 статьясында каралган очракларда бюджет керемнәренең баш администраторлары исемлеге;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексының 160.2 статьясында каралган очракларда бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге;

- чыгым төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча йә чыгым төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), чыгымнар төрләренең төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) һәм (яисә) чыгымнарның максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), бюджетлар чыгымнары классификациясенең чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясенең тиешле Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Законында, муниципаль Жирлек Советында билгеләнгән очракларда бүлекләре һәм бүлекчәләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен булу;

- бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларыннан тыш, чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнарның ведомство структурасы;

- гавами норматив йәкләмәләрне үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

- чираттагы финанс елында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджеттара трансферлар күләме;

- чираттагы финанс елында һәм план чорының беренче елында бюджет расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме бюджет чыгымнарның гомуми күләменең кимендә 2,5 процента күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансферлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елында бюджет чыгымнарның гомуми күләменең кимендә 5 процента күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия

Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча) расланган (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

- чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чорына) бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;

- муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, чираттагы финанс елыннан (чираттагы финанс елы һәм план чорының елдан-ел) килуче елның 1 гыйнварына торышы буенча, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның ин югары чиге курсәтелеп;

- федераль бюджетның һәм Россия Федерациясенең бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларының, Татарстан Республикасы бюджетының һәм бюджеттән тыш дәүләт территориаль фондлары бюджетларының, жирле бюджетның Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы законында, Жирлек Советы муниципаль хокукий актында билгеләнгән башка курсәткечләре.»;

18. 81 статьяда:

1 өлештә «торак пункт» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясенең өлешләре)» сүзләрен өстәргә;

2 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Элеге статьяның 1 өлешендә курсәтелгән гражданнарның бер мәртәбә бирелә торган түләуләрен керту һәм куллану мәсьәләләре жирле референдумда, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясындагы 1 өлешенең 4, 4.1 һәм 4.3 пунктларында каралган очракларда гражданнар жыенында хәл ителә.».